

OM NOGLE FOR FÆRØERNE NYE ELLER SJÆLDNE FUGLEARTER

AF

FINN SALOMONSEN

WITH A BRIEF SUMMARY IN ENGLISH

Under min Rejse paa Færøerne i Sommeren 1930 lykkedes det mig at samle en Del Oplysninger vedrørende nye Forekomster af nogle paa Færøerne sjældent iagttagne Fuglearter, blandt hvilke fem overhovedet ikke tidligere med Sikkerhed var omtalt fra Øerne, altsaa er nye for Landet.

De Ornithologer, fra hvem Meddelelserne stammer, først og fremmest Fru Petra Djurhuus, Amtsfuldmægtig Estrup, Magister Hørring, Konservator P. F. Petersen og Lærer Mikkjøl á Ryggi, beder jeg modtage min hjerteligste Tak for Oplysningerne.

1. *Plegadis falcinellus falcinellus* (L.).

(ny for Færøerne)

Amtsfuldmægtig Estrup meddeler mig, at en Europæisk Ibis den 24. Aug. 1926 blev skudt ved Thorshavn. Fuglen blev udstoppet og findes nu i Thorshavn. Dette er det første sikre Bevis paa, at den Europæiske Ibis nu og da kan træffes paa Færøerne. Fra tidligere Tid foreligger der flere mere eller mindre paalidelige Meddelelser om, at Fuglen skulde være truffet paa Færøerne¹, men intet Eksemplar er desværre blevet nedlagt, saaledes at man maatte lade sig nøje med Øjenvidnernes Beretning, der ofte først kom til en Ornithologs Kendskab efter flere Aars Forløb, paa hvilket Tidspunkt Beskrivelsen af Fuglen selvfølgelig var noget forvansket. Den 28. November 1900 blev en Fugl truffet paa Nolsø; den blev beskrevet som: »i Størrelse

¹ C. J. Graba: Tagebuch, geführt auf einer Reise nach Färö im Jahre 1828. Hamburg 1830, p. 146; Knud Andersen, Vidensk. Medd. Nat. For., 1898, p. 346.

som en Storspove; langt buet Næb, der syntes længere end hos Spoven; brun; meget sky«¹. Det har her utvivlsomt drejet sig om den Europæiske Ibis, men Beviset for Artens Forekomst paa Færøerne foreligger altsaa først nu.

2. *Uria lomvia lomvia* (L.).

(ny for Færøerne)

Den Kortnæbbede Lomvie omtales ikke i Litteraturen fra Færøerne, naar undtages, at P. F. Petersen 1898 skriver, at: »*U. arra* har jeg ikke set paa Færøerne; dog tror jeg, at den træffes af og til inde paa Fjordene om Vinteren«². Senere har Petersen selv truffet den et Par Gange, nemlig om Vinteren 1927, og 6. Jan. 1922. Det sidste Stykke, der er en ♀, findes paa Zool. Mus.

3. *Squatarola squatarola squatarola* (L.).

(ny for Færøerne)

Den 27. Nov. 1929 blev en Strandhjejle nedlagt paa Nolsø. Det viste sig at være en ♀. Fuglen var i en noget slidt Unge- dragt; dens Vinge maalte 189 mm. Fru Djurhuus var saa elskværdig at forære Stykket til Zool. Mus. Arten er ikke tidligere paavist paa Færøerne.

4. *Xema sabini* (Sab.).

(ny for Færøerne)

Baade Knud Andersen³, og H. C. Müller⁴ taler om Sabine- maagen, men ingen af dem er sikre paa Bestemmelsen, saa Fuglen har ikke været opført i Listen over Færøernes Fugle⁵. Imidlertid blev en udfarvet Fugl nedlagt paa Nolsø af Petersen i 1915 og findes nu udstoppet i Schiølers Samling. Ligeledes fortæller Lærer Mikkjal á Ryggi mig om et Eksemplar, en ung Fugl, som han traf paa Vaagø i 1918.

¹ Knud Andersen, Vidensk. Medd. Nat. For., 1901, p. 280.

² P. F. Petersen hos Knud Andersen, 1898, p. 340.

³ 1898, p. 336.

⁴ Vidensk. Medd. Nat. For., 1862, p. 72.

⁵ F. Eks. hos Laubmann, Zool. Jahrb., Abt. für Systematik, 39, 1915, p. 80.

5. *Larus minutus* Pall.

Dværgmaagen er en meget sjælden, tilfældig Gæst paa Færøerne. Den er tidligere blot 5 Gange blevet iagttaget:

1. En ung Fugl blev skudt paa Nolsø d. 11. Februar 1886. Eksemplaret findes i Brit. Mus¹.
2. En ung ♀ blev nedlagt paa Strømø, ved Thorshavn, den 2. August 1889. Stykket opbevares paa Zool. Mus².
3. Efter Meddelelse fra Mag. Hørring ejer Zool. Mus. endnu et Stykke, en ung Fugl fra Vestmannahavn paa Strømø, uden yderligere Oplysninger om Tid, Køn etc. Museet har modtaget den fra Wingses Samling.
4. Den 18. Oktober 1901 iagttog Petersen et Eksemplar flyvende uden for Thorshavn. Petersen meddeler samtidigt, at han et Par Gange til har set Dværgmaagen paa Nolsø³.
5. I Schiølers Samling findes et Stykke fra den 14. Februar 1923, Nolsø. I Vinterdragt.

Der foreligger nu en sjette Forekomst, idet en Fugl blev nedlagt den 21. Februar 1929 i Thorshavn. Det er en gammel ♂ i Vinterdragt; dens Vinge maalte 221 mm. Fru Djurhuus har elskværdigst skænket Stykket til Zool. Mus.

6. *Rhodostethia rosea* (Macg.).

Rosenmaagen er blot en Gang tidligere truffet paa Færøerne, idet et Eksemplar den 1. Februar 1863 blev nedlagt paa Suderø⁴ og nu findes paa Zool. Mus. Imidlertid meddeler Hr. P. F. Petersen mig, at han hen paa Sommeren 1927 skød et Eksemplar paa Nolsø. Ligeledes blev et Individ for mange Aar siden fanget paa Strømø og i lang Tid holdt indespærret i Thorshavn, før det døde.

7. *Fulica atra atra* L.

Blishønen er nu og da blevet truffet paa Færøerne; specielt om Vinteren er den set⁵. Hr. Amtsfuldmægtig Estrup

¹ Jfr. Knud Andersen, 1898, p. 334; Saunders, Manual Brit. Birds, London 1889, p. 648; Cat. Birds Brit. Mus. XXV, p. 176.

² Knud Andersen, Vidensk. Medd. Nat. For., 1899, p. 261.

³ Knud Andersen, Vidensk. Medd. etc., 1902, p. 364.

⁴ Fischer, Naturhist. Tidsskr., 1864, p. 8; Andersen, Vidensk. Medd. etc., 1901, p. 231.

⁵ H. C. Müller, Vidensk. Medd. etc., 1862, p. 27: »Jeg har haft flere levende Eksemplarer«; P. F. Petersen (Andersen, 1898, p. 328): »Den er en Gang fanget

meddeler mig nu, at en Blishøne blev fanget levende i Thors-havn den 22. Oktober 1926.

8. *Gallinula chloropus chloropus* L.

Den Grønbenede Rørhøne er tidligere truffet enkelte Gange om Vinteren paa Færøerne, nemlig i December 1845, Februar 1854, Juni 1860¹, 28. April 1883 og 4. December 1890². Hr. Amtsfuldmegetig Estrup meddeler mig imidlertid, at en ung Fugl den 30. Oktober 1925 blev fanget ved Thorshavn. De Gange baade denne Art og Blishønen er jagtaget paa Færøerne, er de i Reglen enten »fandet levende« eller »taget af en Kat«. Dette kunde tyde paa, at disse Fugle kun træffes paa Færøerne udmattede af Sult og Kulde eller forslaaede af Vinterstorme, siden de saa let lader sig fange.

9. *Coloeus monedula spermologus* (Viell.).

Lærer Mikkjal á Ryggi sendte mig til Bestemmelse en Engelsk Allike. Fuglen var skudt paa Vaagø i Aar (1930); dens Vinge maalte 212 mm. Ved sin mørke, blaaligsorte Halsside og mørkt skiferfarvede Underside viste den sig tydeligt at tilhøre denne geografiske Race, ligesom ogsaa det eneste tidligere foreliggende Skind fra Færøerne (paa Zool. Mus.) var en *spermologus*³. Det ovennævnte Skind blev af Lærer Mikkjal á Ryggi elskværdigst foræret til Zool. Mus.

Allikerne synes ret jævnlige at komme til Færøerne, i Reglen i Vinterhalvaaret, og oftest med Vesten- eller Søndenvind. De er almindeligst paa de vestlige Øer, Vaagø og Myggenæs, ses derimod sjældent paa Nolsø⁴ og Strømø⁵. Enkelte Gange, f. Eks. i November 1893, kan de dog i store Flokke strejfe om paa Øerne sammen med Raager og Krager og gøre en Del Skade paa Kartoflerne, som de fortærer.

her mellem Husene . . . Fra Vaagø har jeg i 1896 faaet den levende«; Andersen, Vidensk. Medd. etc. 1902, p. 226: »10. Maj 1874 blev en taget levende paa Velbestad, Strømø«; *ibid.*, p. 341: 12. Januar (1901) blev en fanget ved Bygden«.

¹ H. C. Müller, Vidensk. Medd. etc., 1862, p. 27.

² Knud Andersen, *ibid.*, 1901, p. 226.

³ Jfr. Salomonsen, D. O. F. T., 1930, p. 94.

⁴ K. Andersen, 1898, p. 353.

⁵ H. C. Müller, 1862, p. 15.

Mærkeligt nok betegner Knud Andersen Alliken som en skandinavisk Gæst paa Færøerne¹, og Laubmann regner ligeledes de færøiske Eksemplarer til den skandinaviske Nominatform *C. m. monedula* (L.)². Der er dog vist ingen Tvivl om, at de Alliker, der nu og da træffes paa Færøerne, stammer fra England; i hvert Fald tilhører de to eneste, nedlagte Eksemplarer den engelske og vesteuropæiske Race, ligesom det Faktum, at de specielt ses paa de vestlige Øer, ikke synes at tyde paa, at de stammer fra Skandinavien. Derfor er det jo ikke umuligt, at Alliker fra disse Egne kan forville sig til Færøerne, blot mangler Beviset.

10. *Motacilla flava flava* L.

Amtsfuldmægtig Estrup meddeler mig, at han 27. September 1925 bemærkede en Gul Vipstjert ved Thorshavn. Denne Art er tidligere truffet 4 Gange paa Færøerne³.

SUMMARY

The paper deals with the occurrence of some birds on the Faroe Islands, before never met with or very seldom recorded from the country.

1. *Plegadis f. falcinellus* (L.). One was shot 24. viii. 1926 in the environment of Thorshavn, Strømø⁴. It is the first time this species with certainty is recorded from the Faroes, the earlier communications are not quite reliable.

2. *Uria lomvia lomvia* (L.). A ♀ was shot 6. i. 1922 at Nolsø by P. F. Petersen⁵. He also noticed the bird in the winter 1927. It is the first records from the Faroes.

3. *Squatrola s. squatarola* (L.). A ♀ was shot 27. xi. 1929

¹ Vidensk. Medd. 1905, p. 73.

² l. c., p. 80.

³ Graba (Tagebuch, l. c.) omtaler den fra 2. Juni 1828; Müller, 1862, p. 8 har set et Eksemplar; senere (11. April 1866) en til (jfr. Vidensk. Medd. etc., 1901, p. 246); endelig blev en ♂ nedlagt den 19. April 1898 (jfr. Vidensk. Medd. etc. 1899, p. 261, & ibid., 1900, p. 132). Den skandinaviske Gule Vipstjert *M. f. thunbergi* Billb. er en Gang truffet paa Færøerne (jfr. Vidensk. Medd., 1901, p. 287), den engelske *M. f. rayi* Bp. ligeledes en Gang (jfr. Vidensk. Medd. 1901, p. 247).

⁴ The bird mounted, preserved in Thorshavn.

⁵ The bird kept at Zool. Mus., Copenhagen.

at Nolsø¹. It was a juvenile. The first record from the islands.

4. *Xema sabini* (Sab.). One adult shot Nolsø, 1915². A young bird shot Vaagø 1918. The first records from the islands.

5. *Larus minutus* Pall. A ♂ ad. shot 21. ii. 1929 at Thors-havn, Strømø¹. The sixth record from the Faroes.

6. *Rhodostethia rosea* (Macg.). In the summer 1927 shot at Nolsø (Petersen). It was also observed and caught many years ago at Strømø. Only once before recorded from the Faroe Islands¹.

7. *Fulica a. atra* L. One captured at Thorshavn, Strømø, 22. x. 1926. A dozen earlier records.

8. *Gallinula c. chloropus* L. A specimen captured 30. x. 1925 at Thorshavn, Strømø. It is the sixth record.

9. *Coloeus monedula spermologus* (Viell.). A specimen shot Vaagø, this year (1930)¹ is belonging to the english subspecies. The same is the fact with another bird in the Zool. Mus. Formerly the autors have regarded the jackdaws observed on the Faroes as the scandinavian form *C. m. monedula* (L.).

10. *Motacilla f. flava* L. One observed 25. ix. 1925 at Thors-havn, Strømø. It is the fifth faroeian record.

¹ The bird kept at Zool. Mus., Copenhagen.

² The bird kept in the Schiøler Collection, Copenhagen.